

Nr 261.

Av herr **Jönsson** i Revinge, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 124, med förslag till förordning om motorfordon m. m.*

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen nr 124 med förslag till förordning om motorfordon m. m. får undertecknad väcka följande motion.

I det propositionen tillhöriga förslaget till förordning om motorfordon har uteslutits varje föreskrift om automobils utrustning med hastighetsmätare. Det synes mig emellertid påkallat, att sådan föreskrift inflyter uti sagda förordning. Som stöd för denna min uppfattning får jag till en början erinra därom, att redan då frågan om revision av gällande automobilförordning den 31 december 1920 anmäldes i statsrådet av föredragande departementschefen, framhölls, bland annat, särskilt angelägenheten av att införa hastighetsmätare å motorfordonen. Sedermera har justitieombudsmannen i underdånig skrivelse den 28 februari 1921 uttalat önskvärdheten av att skyldighet, att å varje motorfordon anbringa hastighetsmätare, bleve införd. Också polismästaren i Stockholm har i skrivelse till chefen för kommunikationsdepartementet framhållit behovet av hastighetsmätare samt anført, att frågan om införande av sådana apparater syntes hava kommit närmare sin lösning, genom under senare tider utförda förbättrade konstruktioner. Vidare hava de sakkunniga, på vilkas förslag till förordning om motorfordon det av Kungl. Maj:t avlämnade förslaget i huvudsak är byggt, upptagit obligatorisk föreskrift om vissa automobilers förseende med hastighetsvisare, och slutligen hava tvenne av de sakkunniga i reservation till det avlämnade förslaget framhållit betydelsen av att självregistrerande hastighetsmätare infördes å motorfordonen.

Även inom riksdagen hava röster höjts för införande av hastighetsmätare. Och ännu starkare torde bland allmänheten den åsikten vara representerad, att det är i högsta grad nödvändigt att förse automobilerna med sådana apparater, på det att resp. myndighet må erhålla tillförlitliga bevis på huruvida vid inträffade olycksfall, och vid s. k. stickkontroll av efterlevnaden av gällande hastighetsbestämmelser, automobil framförts med för stor hastighet eller icke. Detta sistnämnda krav på registrerande hastighetsmätare torde icke minst förefinnas bland automobilägarna själva d. v. s. de bland dem, som äro angelägna att iakttaga gällande föreskrifter i berörda hänseende. Det torde vara öfverflödigt att här framdraga alla de skäl, som finnas för införandet av självregistrerande hastighetsmätare. De hava genomgående behandlats i här ovan omnämnda skrivelser och utredningar. Endast ett par motiv torde här böra omnämnas och särskilt poängteras. Först må framhållas den bland rättsväsendets handhavare kända företeelsen om vittnens otillförlitlighet, då det gäller bedömandet av hastiga händelseförlopp vid inträffande olycksfall. Man fäster sig vid resultatet, men ej vid förhållandena som föranlett det inträffade. Bedömandet av farten hos en i rörelse stadd automobil är en bland de svåraste uppgifter man kan föreläggas, helst man ju icke i förväg är beredd på, att man skall iakttaga densamma. Domaren får därför ofta vid rättshandlingar på förfrågan om körhastigheten de mest avita svar av åsyna vittnen. Omedvetet torde personer, som själva icke äro automobilförare, uppskatta hastigheten för högt, under det att bilförarna själva — åtminstone de mindre tränade — uppskatta den för lågt. Genom den självregistrerande hastighetsmätaren erhålles en exakt uppgift på den använda hastigheten, en uppgift, som ju är av utomordentligt värde för alla parter.

Ett annat motiv till införande av den omhandlade apparaten, som kanske ej blivit tidigare särskilt framhållet, är att den offentliga kontrollen av automobiltrafiken blir *billigare*, då myndigheterna ej behöva utrustas med allehanda anordningar och redskap för utövande av hastighetskontrollen, vilket i annat fall skulle bli nödvändigt för dess utövande.

Det förnämsta skälet, som anförts *mot* införandet av självregistrerande hastighetsmätare, är att ännu icke någon tillförlitlig apparat blivit konstruerad. På samma gång jag får medgiva, att intill allra sista tiden så varit fallet, får jag uttala, att sådan apparat av svensk konstruktion samt av sakkunniga approvad, nu lär föreligga. Det vore ju glädjande, om den framtida tillverkningen av sådana apparater, åtminstone i fråga om tillgodoseendet av det inom Sverige förefintliga behovet, förbehålles svensk industri och svenskt hantverk.

Därest emellertid det skulle anses nödvändigt att ytterligare prov företagas med sagda apparat ävensom med eventuellt andra uppfinningar för samma ändamål, torde dock tillräckliga motiv föreligga för ett fastslående redan nu av *principen*, att självregistrerande hastighetsmätare skola införas å motorfordonen, så snart lämpliga apparater finnas tillgängliga. Ett annat skäl, som anförts mot införandet av hastighetsmätare, är att de skulle i hög grad fördyra motortrafiken. Enligt vad jag erfarit, kommer emellertid motorfordonens kostnadsökning genom obligatorisk anskaffning av självregistrerande hastighetsmätare icke att uppgå till mer än 100, högst 150 kronor; en ringa utgift i förhållande till automobilernas inköpspris och enligt mitt förmenande till vinsten av en sådan apparats införande. Det bör också observeras, att det allmänna, och även automobilägarna själva, hava ekonomisk fördel av förefintligheten av omhandlade apparat genom förenklad procedur vid förekommande fall, då det skall konstateras, huruvida för stor körhastighet använts eller ej. Förekomsten av den självregistrerande hastighetsmätaren torde säkerligen göra många rättegångar med dyrbara vittnesförhör överflödiga — för att icke tala om, att vetenskapen om tillvaron av ett ofrånkomligt bevis om en begången förseelse mot gällande körhastighetsregler bör avhålla många från att med berätt mod köra för fort. Jag vill i detta sammanhang uttala den åsikten, att överträdelse av föreskrifterna om körhastigheten är minst lika klandervärd i fråga om den mera långsamt gående lastbiltrafiken, speciellt trafiken med fordon, försedda med hårda ringar eller massiva gummiringar, som fortkörning med personautomobiler. Ty det är dessa lastbilar, ävensom automobilomnibusarna, som framför andra fordon förstöra våra vägar, och sålunda tillfoga väghållarna de största ekonomiska förlusterna. Den obligatoriska användningen av självregistrerande hastighetsmätare bör alltså icke begränsas till blott de mera fortgående motorfordonen. Ett ytterligare motiv härför är, att antalet förseelser mot hastighetsreglerna är störst just i fråga om den tyngre trafiken. Det är nämligen allmänt känt, att de stora tunga och med massivringar försedda lastbilarna å landsbygden *i regel* köra fortare, än som för desamma är tillåtet. Och ännu mera torde detta om möjligt bli fallet, då, såsom Kungl. Maj:ts förslag innebär, hastigheten för dessa vägförstörande fordon blir ytterligare, och detta med rätta, nedsatt. Med stöd av vad ovan anförts får jag därför hemställa,

att riksdagen ville besluta

att vidtaga den ändring uti Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om motortrafik, att

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 4 saml. 92 häft. (Nr 258—262.) 2

i förordningen inflyter föreskrift om att, efter av Konungen meddelat förordnande, självregistrerande hastighetsmätare av godkänd konstruktion skall finnas anbragt å varje motorfordon.

Stockholm den 5 april 1923.

Johan Jönsson.
